

**MINISTERSTWO
RODZINY I POLITYKI SPOŁECZNEJ**

Biuro Pełnomocnika Rządu do Spraw Osób
Niepełnosprawnych

BON-V.070.22.2022.AI

Warszawa, dnia 20 czerwca 2022 r.

Pani
Magdalena Kuruś
Dyrektor
Zespół do spraw Równego
Traktowania
Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich

Dotyczy: pisma Biura Rzecznika Praw Obywatelskich znak: XI.053.1.2022.MWR z
24.05.2022 r.

Szanowna Pani Dyrektor,

W odpowiedzi BON na pismo XI.053.1.2022.MWR z 24.05.2022 r., dotyczące tematyki asystencji seksualnej, przekazuję poniższe informacje.

Do Biura Pełnomocnika Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych nie wpływały wnioski lub petycje w sprawie potrzeby wprowadzenia asystencji seksualnej w Polsce.

Temat asystencji seksualnej nie był przedmiotem dyskusji podczas posiedzeń Zespołu ds. wykonywania postanowień Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych, Zespołu ds.

Opracowania Rozwiązań w zakresie Poprawy Sytuacji Osób Niepełnosprawnych i

Członków ich Rodzin, jak też Krajowej Rady Konsultacyjnej do spraw Osób

Niepełnosprawnych. Również w Biurze Pełnomocnika Rządu do Spraw Osób

Niepełnosprawnych nie były prowadzone badania ani prace analityczne dotyczące asystencji seksualnej.

Podkreślić należy, że obecnie nie da się jednoznacznie określić, czy istnieją bariery i ograniczenia wynikające z regulacji prawnych, uniemożliwiające wprowadzenie zawodu

asystenta seksualnego w Polsce. Wynika to z faktu, że na ten moment nie została

dookreślona definicja "asystenta seksualnego" osoby z niepełnosprawnością. Nie

wiadomo zatem, jaki miałby być zakres jego zadań i obowiązków, w jaki sposób miałby

spełniać swoje zadania, w jakim zakresie miałby wspierać osobę z niepełnosprawnością w

niezależnym i samodzielnyim życiu. Ustalenie definicji i zakresu zadań "asystenta" jest natomiast niezbędne, by podjąć jakiegokolwiek analizy dotyczące przeszkód prawnych do wprowadzenia takiego zawodu w naszym kraju. Jeśli nie określono, jakie zadania ma mieć asystent, nie jest możliwe zajęcie stanowiska, czy są bariery/przeszkody prawne do wprowadzenia takiego zawodu.

Tym niemniej należy wskazać, że asysta seksualna nie jest uwzględniona w polskim systemie prawnym, podobnie jak prostytutcja, choć ta ostatnia jest w Polsce legalna (poza stręczycielstwem, sutenerstwem i kuplerstwem), pomimo że nie jest uregulowana prawnie. Trudno mówić zatem o wprowadzeniu takiego zawodu i jego nauce, skoro opis umiejętności zawodowych dla każdego zawodu zawarty jest w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 sierpnia 2014 r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (Dz. U. z 2018 r. poz. 227) w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania.

Możliwości wprowadzenia zawodu asystenta seksualnego w Polsce nie były dotąd analizowane i badane. Tym niemniej, należy wziąć pod uwagę, że na mocy ww. rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności (...) w Polsce obowiązuje Klasyfikacja zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy.

Możliwość wprowadzenia zawodu asystenta seksualnego wymagałaby głębokiej analizy, biorąc pod uwagę:

- brak do dzisiaj jako zawodu usankcjonowanego asystenta osobistego osoby z niepełnosprawnością,
- określenie zadań, jakie miałby wykonywać asystent seksualny osoby z niepełnosprawnością, biorąc pod uwagę autonomię i samostanowienie jednostki – zarówno osoby z niepełnosprawnością, jak i potencjalnego asystenta, godność obu tych osób, wzajemne poszanowanie i nawiązywanie wzajemnych relacji,
- określenie potrzeb osób z niepełnosprawnościami w zakresie edukacji seksualnej oraz możliwości podejmowania i prowadzenia życia seksualnego w kontekście zadań dla asystenta seksualnego, z poszanowaniem jego godności i autonomii,

- potencjalną legalizację świadczenia usług seksualnych przez przyszłych asystentów na takiej samej zasadzie jaka została stworzona dla prostytutek,
- brak akceptacji społecznej dla proponowanych rozwiązań,
- stwarzanie szerokiego pola do nadużyć.

Biorąc pod uwagę powyższe, wydaje się, że obecnie nie jest to możliwe. Ponadto należy zauważyć, że kwestia wprowadzenia nowego zawodu do klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy nie leży w kompetencjach Biura Pełnomocnika Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych, ale Departamentu Rynku Pracy Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej. Dodatkowo należy wskazać na podstawowe zadania rodziców i opiekunów osoby z niepełnosprawnością, jak też rolę wychowawców i nauczycieli uczniów z niepełnosprawnością w procesie edukacji, a także wsparcie ze strony poradni psychologiczno-pedagogicznych, celem zapewnienia właściwej edukacji seksualnej na etapie edukacji szkolnej.

Z pewnością osoby z niepełnosprawnościami mogą napotykać na większe trudności w tym obszarze aktywności życiowej niż osoby sprawne, ale też mogą być bardziej narażone na różne doświadczenia, dlatego wymagają indywidualnego podejścia i uzyskania zaufania osoby, która miałaby im pomóc.

Z wyrazami szacunku

Małgorzata Wójcik
Zastępca Dyrektora
Biura Pełnomocnika Rządu do
Spraw Osób Niepełnosprawnych
/-kwalifikowany podpis
elektroniczny-/